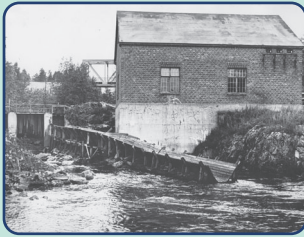

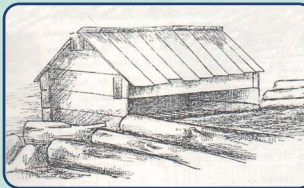
Katselmuskartassa vuodelta 1880 on esitetty Ala-Ritakosken myllyitä, jonne johtaa oma tie. Yläalaidassa näkyy merkittynä myös 'gammal qvarn' eli Ylä-Ritakosken vanha mylly-suunnitelteen myöhemmän vesivoimalaitoksen paikalla ja myllyjen välissä vanha myllytuparakennus.
Kuva: Mikkelin maakunta-arkisto.

The overview map from 1880 shows the mill site of Ala-Ritakoski rapids, where a private road leads. On the upper side, the old mill of Ylä-Ritakoski rapids can also be seen marked as the 'gammal qvarn', approximately at the location of the later hydropower plant, and between the mill sites, the old mill house building.
Picture: Mikkelin branch of the National Archives of Finland.

Uttöjen aikakaudella Ritakoski, kuten muutkin Hiitolanjoen voimalaitokset, ohitettiin tukkirännin avulla.
Kuva: UPM keskusarkisto.

At the time of timber rafting Ritakoski, like other Hiitolanjoen power plants, was bypassed with the help of a logway.
Photo: UPM central archive.

Lohiarkku, melko harvinainen myötävirtapyydyks, koskihaaran suusta Kangasniemellä. Putouksen alle oli tehty neljästä hirsistä varassa ylävirtaan päin avoin salvas, jossa oli lautaseinät ja -katto. Vesi juoksi harvan pohjapermannon läpi. Kala joutui hirsien rajaamalle juotille, jolla oli ilmoittava pohjaulaudoitus ja ajautui virran mukana arkkuun, josta se oli helppo poimia. Tämän tyypillistä lohikarkusta on tieto vanhasta Parkkilastaakin, todennäköisesti juuri Hiitolanjoelta. Se on yhdistetty Ritakoskelle ja tunnettiin paikallisessa perimätiedossa nimellä kolu.
Kuva: Sirelius, U.T., Suomalaisen kalastus II.

Salmon chest, a rather rare downstream trap, in the mouth of the rapid branch in Kangasniemi. Below the fall, on stones, was set a combination of four logs with walls and a roof of board facing upstream wide open on one side. Water ran through the sparse bottom. When the fish got into a way bordered by logs, with a slippery bottom board, it drifted with the flow into the trap from which it was easy to pick up. There is also data of this type of "chests" from old Parkkila, probably from the river Hiitolanjoen. It has been connected to Ritakoski and was known in oral tradition as kolu.
Picture: Sirelius, U.T., Finnish fishing II.

LUONNONTILA

Ritakoski oli alun perin kaksiosainen lyhyehkö (< 150 m) koski-osaus jakautuen erillisinä Ylä- ja Ala-Ritakosken putouksiin. Ritakosken putooskorkeus oli ennen 2020-luvun ennallistamista yli 4 metriä jakautuen osiin (Ylä-Ritakoski noin 1,5 m ja Ala-Ritakoski noin 2,7 m). Lahnasenkosken patoaminen (1911) hävitti aiemman kosken. Rita (= loukku, ansa) kosken nimessä voi liittyä kalanpyydykseen tai jokin nisäkkään pyyntiin kosken lähellä.

RITAKOSKEN MYLLYT

Molemmissa Ritakoskissa on ennen voimalaitosaikaa ollut mylly. Myllyt omisti viimeksi paikkakunnalla 1900-luvun alussa vaikuttanut kauppias P.J. Reinikainen. Lähellä sijaitti myös myllytupa, jossa jauhatusta odoteltiin. Se on sittemmin siirretty Koantaus-järvelle (Junkkarikämpä). Ala-Ritakosken myllyn perustuksia on säilynyt veden alla, rajapyykki vesirajassa ja vain vähäisiä jäljenteitä maalla. Ritakosken ympäristöä on muokattu voimäkästi.

LOHENPYNTTI KOLILLA

Perimätiedon mukaan Ritakoskessa pidettiin vielä myllyaikana kolu, lohikalojen passiivista koskipyydystä. Täällä se oli asetettu myötävirtaan ns. laskulohille. Ylempänä Uuden-sillankoskessa kolu tosin oli kivinen vastavirtapyydyks, joka muistutti kalaporasta. Ympäristöistä lohien pyyntiä Ankilän ja Kivijärven kylissä paheskuttiin jo 1800-luvun lopulla Wiipuri-sanomalehdessä. Ritakoskella kruununvoudin kerrotaan käyneen särkeässä kauppaan poikien tekemän kolan.

TEOLLINEN VEIYVOIMAKAUSI RITAKOSKELLA 1921-2023

Ritakosken valjastaminen saattoi alkaa, kun Aktieboget Simpele (varhainen Simpeleen puuhiomo ja paperitehdas) oli tehnyt kaupat Ylä-Ritakoskesta mylyineen vuonna 1919. Taustalla oli jo ennakkotapaus Lahnasenkoskesta (1911). Ritakosken rakentaminen tavoite oli vähentää polttopuiden

kulutusta ja lisätä hiokkeen tuotantoa Simpeleen tehtaalla.

Voimalaitos valmistui vuonna 1921 (suunnittelu insinööri-toimisto Consulting, rakentaminen Suomen Rakennus Oy). Alkuperäiskoneistoja oli kaksi, joista kumpaaninkin kuului Tampellan Francis-turbiini (210 hv, pystyakseli, yksi juoksupyörä), Strömbergin generaattori (vaaka-akseli, kulmavaihte turbiiniksieläin), turbiinisäätäjä ja magnetointikone. Nyky-päivään ovat pääosin säilyneet voimalarakennuksen sisällä olevat osat, myös marmorinen valvontatäulu.

Vuosikymmeniä Ritakosken voimalaitos palveli eri tehdas-vaiheita Simpeleellä kunnes siirtyi Metsä Boardilla Water-pumps WP:n Hiitolanjoen Voimalle (1998), joka jatkoi sähköntuotantoa ilman enää kytköstä paikalliseen teollisuuteen. Yhtiö modernisoi Ritakosken vuonna 2004 asentamalla toimivaksi koneistoksi kompaktiturbiininsa (turbiini ja generaattori putkiratkaisussa, 4 koneistoa).

RITAKOSKI AVAUTUI VAEUUSKALOILLE 2023

Ritakosken voimala siirtyi Etelä-Karjalan virkistysalueeseen omistukseen 2019. Voimalan toiminta päättyi 31.7.2023. Heti tämän jälkeen käynnistyi jo valmistelu voimalapadon purkurakka. Ensinnäkin rakennettava uuden kosken pohjakivimyns pitämään sen yläpuolella oleva vedepinta samassa tasossa kuin se oli pidetty voimalan säätelypadon avulla aiemmin. Tämän jälkeen pato voitiin purkaa ja täyttää voimalan yläkanava, jonka kautta vesi oli juossut turbiinille yli 100 vuoden ajan. Kosken yläosaan tuodut kiviainekset jäljittelevät luonnonmukaista koskea.

Koskeen tuotiin myös soraa ja näin syntyi useita aareja uutta lohikalojen poikastuotanto-alueita. Ritakosken padon purkamisen avasi jokireitin Hiitolanjoen vesistön yläosiin.

Tietoa Ritakoskista hiitolanjoen/ritakoski

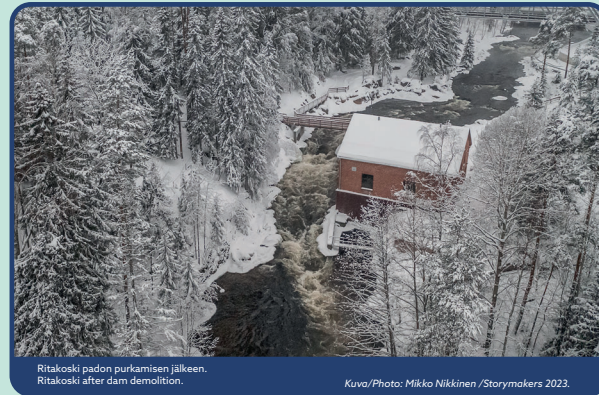
Information about Ritakoski hiitolanjoen/ritakoski

Ritakoski

Ritakosken voimala toiminnassa. Ritakoski power plant produces hydropower.

Kuva/Photo: Mikko Nikkinen /Storymakers 2022.

Ritakoski padon purkamisen jälkeen. Ritakoski after dam demolition.

Kuva/Photo: Mikko Nikkinen /Storymakers 2023.

THE RAPIDS DURING THE PRE-INDUSTRIAL ERA

Ritakoski was originally a two-part rather a short (length < 150 metres) section of rapids, the upper Ylä-Ritakoski and lower Ala-Ritakoski. Before the restoration of the 2020s, its total descent was more than 4 metres (Ylä-Ritakoski ca 1,5 m, Ala-Ritakoski ca 2,7 m). The damming of Lahnasenkoski (1911) obliterated the rapid Ala-Ritakoski. The word rita ('a trap') in the name of the rapids may derive from a fish-trap or trapping of mammals near the rapids.

THE MILLS IN RITAKOSKI

Before the time of the power plant, there was a mill in both Ritakoski rapids. The mills were last owned by P.J.Reinikainen, a local merchant who was influential here at the beginning of the 20th century. There was also a mill house nearby, where the grinding was awaited. It has since been moved to Lake Koantaus (Junkkarikämpä). The foundations of the Ala-Ritakoski mill have been preserved under water, the boundary marker at the waterfront and only minor remains on the land. Ritakoski's environment has been heavily modified.

SALMON FISHING WITH KOLU

According to oral tradition, kolu, a passive trap for salmon in the rapids, was still used in Ritakoski during the mill days. Here it was placed for salmon moving downstream. Higher up in Uuden-sillankoski, kolu was a rocky counter-current trap, which resembled a fish ladder. The local year-round salmon fishing in the villages of Ankilä and Kivijärvi was disapproved already at the end of the 19th century in the newspaper Wiipuri. At Ritakoski it is said that the balliff went to smash the kolu-trap built by the merchant's sons.

INDUSTRIAL HYDROPOWER PERIOD 1921-2023

The harnessing of Ritakoski could start when Aktieboget Simpele (early Simpele wood grinding and paper mill) had bought Ylä-Ritakoski and its mill in 1919. There was already a precedent from Lahnasenkoski (1911) in the background. The goal of building Ritakoski was to reduce the consumption of

firewood and increase the production of groundwood pulp at the Simpele factory.

The power plant was completed in 1921 (engineering firm Consulting, construction Suomen Rakennus Oy). There were two original machineries, each of which included a Tampella's Francis turbine (210 hp, vertical shaft, one impeller), a Strömberg's generator (horizontal shaft, connected to the turbine shaft with a bevel gear), a turbine regulator and a magnetizer. To this day, the parts inside the power plant building have mostly been preserved, including the marble control panel.

For decades, the Ritakoski power plant served different factory phases in Simpele paper and carboard mill until it was transferred from forest product company Metsä Board to Water-pumps WP's company Hiitolanjoen Voima (1998), which continued electricity production without any connection to the local industry. The company modernized Ritakoski in 2004 by installing its compact turbine as functional machinery (turbine and generator in a pipe solution, 4 machineries).

RITAKOSKI OPENED FOR THE MIGRATING FISH IN 2023

The Ritakoski power plant was transferred to the ownership of the South Karelian Foundation for Recreation Areas in 2019, and the power plant's operation ended on the 31st of July 2023. Right after this, the already prepared power dam demolition work started. First, the bottom threshold of the new rapid had to be built to keep the water surface above it at the same level as it had been kept by the control dam of the power plant before. After this, the dam could be dismantled and the upper canal of the power plant filled, through which water had flowed to the turbines for more than 100 years. Stones and boulders, brought to the upper part, were arranged to imitate natural rapids. Gravel was also put to the bottom of the rapid and thus several acres of new salmon spawning and nursery area were created. The restoration of Ritakoski opened the way to the upper parts of the Hiitolanjoen river watershed.

HIITOLANJOEN KOSKIEK ENNALLISTUKSEN MAHDOLLISTAJAT

Retkeile Etelä-Karjalassa ekvas.fi

